

TAHIROVA SÜT KOYUNU YETİŞTİRME DERNEĞİ ÜZERİNE

Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ

Dr. Mustafa KAYMAKCI

E.Ü. Ziraat Fakültesi

Hayvancılığın diğer dallarında olduğu gibi koyunculukta da üretim ve gelişme, araştırmaların uygulama alanına aktarıldığı ölçüde artar. Koyunculüğün kazançlı bir uğraşı dalı olmasında hiç kuşkusuz bilimsel ve teknik bulguların büyük etkisi vardır. Ancak devlet eliyle yapılan çalışmalar, araştırma ve deneme sınırları içinde kalırsa ve yurdun uygun bölgelerine yayılma olanağı yaratılmazsa ekonomik yönden bir anlam taşımaz. Bu nedenle araştırma niteliğinde başlatılmış çalışmaların, uygun ve olumlu sonuç verenlerini çok zaman yitirmeden uygulama alanına aktarmak gerekmektedir.

E.Ü. Ziraat Fakültesi tarafından Tahirova D.Ü.Ç.te oluşturulan Tahirova koyunu, süt, et ve yapağı verimi açısından Kıvırcık Koyununa oranla oldukça üstündür. Örneğin süt verimi Kıvırcıkta 62 kg. olmasına karşılık Tahirova'da 200 kg. düzeyindedir. Bir başka deyişle Tahirova koyunu Kıvırcıktan 2-3 kat daha fazla gelir getirmektedir. Tahirova koyununa karşı çalışmanın başladığı 1969 yıllarından beri Gönen ve çevresi yetiştiricileri büyük bir ilgi göstermişlerdir. İlk aşamada, fakülte ve çiftlik elemanlarınca bilgili yetiştiriciler saptanmış, bunlara Tahirova'dan damızlık koç verilerek koyunları numaralanmıştır. Yetiştiricilere damızlık koçun bakım-beslenmesine özen göstermesi öğütlenmiştir. Çalışmada damızlık koçun ve kuzularının gelişmeleri düzenli aralıklarla izlenmiştir. Bir projeye bağlı ola-

rak yapılan çalışmada yetiştirici sayısının ve damızlık koç isteminin artması nedeniyle belirli bir aşamadan sonra Tahirova Çiftliği gereksinimleri karşılayamaz olmuştur. Bunların yanında kimi yetiştiriciler de Tahirova koçlarından ürettikleri kendi koçlarının satış işlerinin düzenlenmesini ister duruma gelmişlerdir. Bunların dışında bakım-besleme, sağlık koruma ve asalaklarla savaşım gibi kimi ortak sorunlarda ortaya çıkmıştır. Bu sorunların çözümünü sağlamak ve bir dernek çatısı altında toplanmak isteyen Tahirova koyunu yetiştiricileri 17 Kasım 1975 gününde Tahirova Çiftliği'nde bir toplantı yapmışlardır. Gönen-Karaağaçalan, Güvemalan, Çifteler, Kınalar, Ulukır, Biga-Çeşmealtı, Bandırma-Çepni köyünden gelen altmışa yakın koyun üreticisi, araştırmacılar ve teknik elemanlarının da katılımıyla TAHİROVA SÜT KOYUNU YETİŞTİRME DERNEĞİ'ni kurmuşlardır.

Kurulan derneğin amaçları arasında (1) Tahirova süt koyununun geliştirilmesini sağlama ve iyileştirilmesi için düzenli kayıt tutma, (2) Tahirova süt koyununun her türlü araçla tanıtımını yapma, (3) Tahirova süt koyununun çoğaltılmasında ve geliştirilmesinde karşılaşılan sorunları devlet kurumlarına iletme ya da doğrudan doğruya hükümete ulaştırarak çözüm yollarını araştırma, (4) Fuarlar, sergiler, yetiştirici günleri ve hayvan satış günleri düzenleme, (5) Kurulacak alım-satım düzenlemeleri ile yetiştiricilerin, işlerini kolaylaştırma, fazla para kazanmasını ve gelir düzeyinin arttırılmasını sağlama gibi konular bulunmaktadır.

Dernek, yaptığı ilk çalışmada kayıtlı yetiştiricilerin koyunlarına kart açmıştır. Bu arada asalaklar için toplu olarak ilaç almış ve üyelerine dağıtmıştır. Derneğin çalışmaları arasında, üye yetiştiricilerin damızlık satışlarını düzenleme işi önemli yer tutmaktadır. Bu konuda, fakülte ve Tahirova Çiftliği derneğe yardımcı olmayı sürdürmektedir. Şöyle ki: Fakülte ve Çiftlik, damızlık Tahirova koyunu isteğinde bulunan yetiştiricileri Derneğe aktarmaktadır. Bu şekilde, derneğe kayıtlı yetiştiriciler Türkiye'nin değişik yerlerindeki koyun yetiştiricilerine damızlık koç ve koyun satmaktadırlar.

Damızlık koç satın alacak koyun yetiştiricilerimiz için Derneğe kayıtlı üyelerimizin tanıtılmasında yarar görmekteyiz.

Tahirova Süt Koyunu Yetiştiricileri

Adı Soyadı	Köyü
Osman SEÇİL	Kepekli
Yusuf GÜR	Kepekli
Hüseyin ENGİN	Kepekli
Recep AVCI	Kuruoba
H. İbrahim ORDU	Kuruoba
Kamil TEMİZKALP	Anbarova
Mehmet GÜNAYDIN	Gümüşçay
Ali GALATA	Çeşmealtı
Ahmet KURT	Çeşmealtı
M. Ali ŞAHİN	Çeşmealtı
Mehmet MOTORCU	Çeşmealtı
Mustafa ÖTEN	Pekmezli
H. Fehmi TÜRKÖZ	Pekmezli
İdris AYDIN	Şirinçavuş
Eyüp ÖZCAN	Şirinçavuş
Ömer DEĞİRMENCI	Akçaova (MANYAS)
Kazım ÇELİK	Kızıksa (MANYAS)
Hüsnü ASLAN	Ulukır
Şevket EKİCİ	Karaağaçalan
Kamil TURAN	Karaağaçalan
Kerim AKKOYUNLU	Gönen

Bu çalışma biçiminde dikkat edileceği gibi dernek çatısı altında damızlık üreten, çoğaltan ve satan damızlıkçı çekirdek işletmeler oluşturulmuştur. Böylelikle damızlıkcılıkta devletten sonraki aşamada örgütlenmiş yetiştiriciler görev almaktadır. Tahirova Süt Koyunu Yetiştirme Derneği, koyunculugumuzda damızlık sorununun çözümüne ilişkin yolun, yönteminin ne olabileceğini göstermiştir. Bu olumlu örneğin yaşatılmasını, daha da güçlendirilmesini ve Türkiye genelinde hızla yaygınlaştırılmasını dileriz.